

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Victor Boico, Nadejda Toma,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, de către inculpat și de către avocatul Marinescu Dumitru în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2018 și a sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 19 iunie 2018, în cauza penală în privința lui

Proca Pavel Xxxxx, născut la xxxxx, originar din or. Xxxxx, domiciliat mun. Xxxxx str. Xxxxx ap. xx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 17.02.2017 – până la 19.06.2018

instanța de apel:

de la 12.07.2018 – până la 03.10.2018

instanța de recurs ordinar:

de la 28.11.2018 – până la 13.02.2019

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 19 iunie 2018, Proca Pavel Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 172 alin. (1) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, la pedeapsa stabilită a fost inclusă parțial partea neexecutată a pedepsei aplicate prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01.02.2018, stabilindu-i definitiv lui Proca Pavel, pedeapsă de 3 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost respinsă cererea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 9.898 lei din contul lui Proca Pavel, ca fiind neîntemeiată.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Proca Pavel la data de 04.08.2016, în perioada de timp aproximativ de la ora 08:00 până la ora 22:00, aflându-se în apartamentul nr. 47 din str. Maria Drăgan, 22/3 din mun. Xxxxx, având scopul satisfacerii poftei sexuale, prin constrângerea fizică și psihică a părții vătămate Xxxxx, manifestată prin amenințări cu violență, contrar voinței acesteia, a întreținut cu ea un act sexual în formă perversă, cauzându-i potrivit raportului de expertiză psihiatrico-legală nr.

801a-2016 din 06.09.2016, suferințe psihice și anume, tulburare stres post-traumatică.

Pe baza stării de fapt expusă mai sus, confirmată de probele administrate, faptele inculpatului Proca Pavel, au fost calificate *de drept* în baza art. 172 alin. (1) Cod penal – acțiuni violente cu caracter sexual, adică satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse, săvârșită prin constrângere psihică a persoanei.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procuror, la data de 28 iunie 2018, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Proca Pavel să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 172 alin. (1) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. Conform art. 85 Cod penal, prin cumul parțial al pedepsei fixate prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01.02.2018, a-i stabili pedeapsă definitivă 6 ani. Conform art. 91 alin. (8) Cod penal a cumula la pedeapsa dată partea neexecutată aplicată prin sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 25 iunie 2009, stabilindu-i definitiv lui Proca Pavel, 8 ani 4 luni 17 zile închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. A încasa de la Proca Pavel, cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 9.898 lei.

În motivarea apelului a invocat că:

- deși instanța de judecată, a dat aprecierea corectă circumstanțelor de fapt ale cauzei și l-a condamnat în baza art. 172 alin. (1) din Cod penal, însă pedeapsa aplicată este una prea blândă, deoarece analizând personalitatea lui Proca Pavel, se constată că acesta anterior a fost condamnat de mai multe ori;

- infracțiunile comise de Proca Pavel au fost cu aplicarea violenței fizice, iar în conformitate cu prevederile art. 34 alin. (1), (2) Cod penal, este prezentă starea de recidivă periculoasă în acțiunile acestuia;

- sancțiunea stabilită de către instanța de judecată este una prea blândă, în raport cu fapta incriminată și personalitatea făptuitorului, care comite nu pentru prima dată infracțiuni. Mai mult ca atât, fiind în stare de recidivă periculoasă, plus la toate cunoscând cu certitudine despre faptul că, a fost eliberat înainte de termen din instituția penitenciară unde s-a deținut anterior, a comis iarăși o infracțiune;

- nici la faza de urmărire penală, nici la faza de judecată, Proca Pavel nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate, menținându-și poziția că în cele comise este de vină însuși partea vătămată și că învinuirea acestuia în comiterea infracțiunii nu a fost decât o înscenare făcută cu scop meschin de partea vătămată.

3.2 Inculpat, la data de 22 iunie 2018, care a solicitat adoptarea unei hotărâri legale, deoarece fapta imputată lui nu a fost demonstrată.

În motivarea apelului a invocat că:

- i-a fost încălcat dreptul la apărare, nu a fost demonstrată intenția de comitere a infracțiunii, cercetarea la fața locului a fost viciată, expertiza biologică nu a dovedit vinovăția sa, iar expertiza psihologică nu indică direct la fapta comisă și nu servește ca probă;

- declarațiile părții vătămate nu sunt scrise din proprie dorință, careva pretenții înaintate de partea vătămată nu au fost;

- nu este clar la ce dată a fost depusă plîngerea de către victimă;
- instanța de judecată nu a ținut cont de colaborarea inculpatului și neeschivarea de la urmărirea penală.

3.3 Avocatul Marinescu Dumitru în numele inculpatului, la data de 23 iunie 2018, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie achitat Proca Pavel, pe motiv că nu există faptul infracțiunii.

În motivarea apelului a invocat că:

- partea vătămată, fiind audiată în fața judecătorului de instrucție a declarat precum că, a fost supusă la acte sexuale forțate de către inculpatul Proca Pavel, însă unica probă fiind declarațiile părții vătămate, care se combat prin cele ale inculpatului, care la rândul său explică că relațiile sexuale au fost benevole, nefiind nici un fel de agresiuni fizice din partea acestuia, iar celelalte probe administrate de către organul de urmărire penală nu au relevanță și legătura directă cu fapta antisocială, care îi este incriminată inculpatului;

- raportul de expertiză psihiatrico-legală nr. 801a-2016 din 06.09.2016 nu poate fi pus la baza sentinței de condamnare, deoarece nu este stabilit cu certitudine, la rubrica privind concluzia, că partea vătămată a avut o stare de post stres, anume în urma acțiunilor lui Proca Pavel;

- în speța dată nu este demonstrată vinovăția lui Proca Pavel la comiterea infracțiunii prevăzute de art 172 alin. (1) Cod penal, deoarece lipsește latura obiectivă și acesta urmează a fi achitat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2018, au fost respinse apelurile declarate și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a considerat că, prima instanță pe deplin a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor săvârșite de inculpatul Proca Pavel, iar probele examinate au fost apreciate juridic corect în conformitate cu prevederile art. art. 100 alin. (4), 101 Cod procedură penală, fiind verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv, fiecare probă fiind apreciată din punct de vedere al relevanței, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, ajungându-se corect la concluzia de a încadra acțiunile ultimului în baza art. 172 alin. (1) Cod penal.

În instanța de apel au fost verificate declarațiile inculpatului, părții vătămate Xxxx (v.1 f.d. 23-26); martorilor Vogouman M. (v. 1 f.d. 223-225), Zorcova E. (v. 1 f.d. 234-236).

În opinia instanței de apel vina inculpatului în prezenta speță se confirmă și prin materialele dosarului cercetate în prima instanță și anume: procesul-verbal de confruntare din 09.08.2016 (v. 1, f.d. 51-57); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 08.08.2016 (v. 1, f.d. 29-30); raportul de expertiză medico-legală nr. 3882/S din 10.08.2016 (v. 1, f.d. 66-67).

Instanța de apel a respins afirmațiile apărării potrivit cărora probele administrate nu dovedesc vinovăția lui Proca Pavel, iar unica probă acuzatorie sunt declarațiile părții vătămate, acestea fiind combătute de declarațiile inculpatului, care a relatat că

raporturile sexuale întreținute cu partea vătămată au fost de comun acord, adică au fost benevole și nu prin constrângere fizică și psihică cum declară victima, deoarece depozițiile părții vătămate sunt confirmate prin declarațiile martorilor acuzării Vogouman Marina și Zorcova Ecaterina, care au afirmat că din spusele victimei inculpatul Proca Pavel a abuzat de ea, satisfăcându-și pofta sexuală în forme perverse.

Aceste declarații sunt confirmate și de Raportul de expertiză psihiatrico-legală și constrângere medicală nr. 801a- 2016 din 06.09.2016, fiind examinată partea vătămată, s-a constatat că maladii psihice cronice nu suferă, prezintă diagnoza „Tulburare de stres post- traumatică” (v. 1, f.d. 81-83).

La fel, instanța de apel a reținut din Raportul de expertiză psihiatrico-legală și constrângere medicală nr. 801 a-2016, că partea vătămată a suportat o traumă psihologică, redată prin inducerea stării de frică, nivel mediu al anxietății și frustrării, sentiment de umilință, inferioritate, devalorizare, etc. Cauzele producerii traumei psihologice la partea vătămată au constituit forțarea propriu-zisă la întreținerea raporturilor sexuale, cât și aplicarea violenței verbale și fizice, care au determinat-o la starea de frică, supunându-se involuntar cerințelor inculpatului. Diagnoza stabilită de comisia de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie, s-a confirmat prin datele anamnestice despre dezvoltarea la partea vătămată în urma evenimentelor menționate a unor stări de insomnie, de frică față de violator, labilitate emoțională, încercare de detașare de realitate, care persistă la partea vătămată până la momentul examinării, și care constituie suferințe psihice, ce au legătură cauzală directă cu specificul acțiunilor din partea inculpatului.

Instanța de apel a reținut că, în cadrul examenului medico-legal la partea vătămată nu au fost constatate leziuni corporale, iar partea vătămată a declarat că inculpatul a apucat-o de păr și a prins-o de gât, apăsînd-o și amenințînd-o cu violența fizică, și cu moartea, în caz de nesupunere cerințelor sale. Respectiv, ultima, deși încerca să se opună, din frică, a fost nevoită să se supună cerințelor inculpatului. Totodată, a fost stabilit că atât partea vătămată, cât și inculpatul au declarat că raportul sexual, la insistența părții vătămate, a avut loc cu prezervativ. Prin urmare, instanța de apel a reținut, că în rezultatul expertizei medico- legale efectuate la data de 10.08.2016, nu au fost găsiți spermatozoizi în conținutul anal și vaginal al părții vătămate.

În asemenea circumstanțe, în situația existenței unui act sexual cu prezervativ, este normal că nu au fost depistați spermatozoizi în conținutul anal și vaginal al părții vătămate, fapt ce indică că declarațiile părții vătămate sînt în coroborare cu raportul de expertiză medico-legală nr. 3882/S din 10.08.2016, instanța de apel apreciindu-le ca fiind veridice.

Contrar afirmațiilor inculpatului privind absența intenției proprii a părții vătămate de a depune plîngere pe acțiunile privind constrângerea fizică și psihică, precum și întreținerea în mod forțat, contrar voinței acesteia a raporturilor sexuale în mod pervers, se atestă că prin informația 902 nr. 10613 din 05.08.2016, ora 19.20 în IP Ciocana a fost primită informația de viol pe str. M. Sadoveanu (v. 1, f.d. 13).

Conform materialelor dosarului victima la 08.08.2016 a depus plîngere la IP Ciocana privind acțiunile ilegale a unei persoane necunoscute de gen masculin, care în mod forțat, contrar voinței sale, a abuzat-o sexual în formă perversă (v. 1, f.d. 14).

Potrivit procesului-verbal de recunoaștere a persoanei din 08.08.2016, prin care partea vătămată l-a recunoscut pe Proca Pavel, ca fiind persoana cu nr. 2, după înălțime, forma corpului, forma feței, culoarea părului, corpolența și anume această persoană la data de 04.08.2016 prin constrîngere fizică și psihică, contrar voinței și-a satisfăcut pofta sexuală în forma perversă (v. 1, f.d. 29-30).

Astfel, instanța de apel a reținut că, partea vătămată a indicat direct la inculpatul Proca Pavel, ca fiind persoana care a abuzat de ea, satisfăcându-și pofta sexuală în forme perverse.

Instanța de apel a reținut că, colaborarea, neeschivarea inculpatului Proca Pavel și lipsa pretențiilor de orice gen a părții vătămate nu constituie motiv de achitare, dar sunt circumstanțe pe care instanța de fond le-a luat în considerare la individualizarea pedepsei inculpatului.

Apărarea inculpatului cu privire la existența consimțământului părții vătămate cu privire la actele sexuale recunoscute, privit pe de o parte, prin prisma ușurinței cu care partea vătămată a acceptat să-l însoțească pe inculpat, iar pe de altă parte, din lipsa unei reacții de împotrivire, nu poate fi reținută, deoarece legea penală sancționează orice acțiuni de constrîngere, indiferent la care moment acestea se realizează și indiferent de intensitatea împotrivirii victimei sau ușurința cu care rezistența victimei a fost înfrîntă. În plus, în împrejurările constatate (inducerea în eroare a victimei că va fi dusă acasă, conducerea acesteia la domiciliul inculpatului sub pretextul de a-și lua bani, amenințarea cu moartea și aplicarea violenței, manifestată prin apucarea de păr și strângerea de gât a victimei) se reține că actele sexuale, indiferent de natura lor, nu au fost consimțite de partea vătămată, în asemenea circumstanțe, nu poate fi înlăturată răspunderea penală a inculpatului, deoarece în cele mai multe cazuri, legătura cauzală dintre fapta ilicită și urmarea socialmente periculoasă nu este ușor de stabilit, în sensul că nu există o singură cauză a producerii prejudiciului, acesta fiind precedat de acțiuni sau inacțiuni directe sau indirecte, imediate sau meditate, principale sau secundare, alcătuiind un complex de împrejurări greu de separat.

În cele din urmă, instanța de apel nu a reținut argumentele inculpatului și apărătorului său, care nu coroborează cu cumulul de probe administrate la dosar.

Referitor la solicitarea acuzatorului de a încasa cheltuielile judiciare în sumă de 9.898 lei, instanța de apel a considera că aceasta este nejustificată, deoarece prima instanță întemeiat a constatat că, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale, în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, luând în considerare prevederile art. 75 alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016, ordonatorul expertizelor medico-legale în speță este

organul de urmărire penală - SUP a IP Ciocana a DP mun. Chișinău, în temeiul ordonanțelor din 08.08.2016, 15.08.2016, subsecvent aceste cheltuieli sunt suportate din contul statului, care reieșind din obligațiile pozitive ce țin de desfășurarea unui proces penal urmează să realizeze în mod prompt și eficient acțiunile în vederea descoperirii infracțiunilor și contracarării activității infracționale, astfel nu pot fi puse în sarcina inculpaților cheltuielile necesare pentru realizarea acțiunilor ce vin să confirme vinovăția acestora.

Instanța de apel a notat că, normele procedural penale nu prevăd expres achitarea din contul condamnaților a cheltuielilor judiciare, ce constituie cheltuieli legate de expertiza judiciară.

În acest context, instanța de apel a considerat că, prevederile legale la care face trimitere acuzatorul de stat în apelul său, se referă la acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată, respectiv cheltuielile judiciare care sunt enumerate în dispoziția art. 227 alin. (2) pct. 5) Cod de procedură penală, nu prevăd expres achitarea din contul condamnaților a cheltuielilor judiciare.

Privitor la numirea pedepsei penale, instanța de apel a conchis că, prima instanță corect a aplicat prevederile legale și în conformitate cu art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Ținând cont că, infracțiunile săvârșite de inculpatul Proca Pavel se atribuie la categoria celor mai puțin grave, instanța a reținut recidiva simplă în acțiunile inculpatului.

Instanța de judecată a stabilit, potrivit probatoriului administrat, că inculpatul nu a recunoscut vina, are antecedente penale nestinse, anterior a fost condamnat în repetate rânduri, la moment executând pedeapsa penală aplicată, la evidenta narcologică nu se află (f.d. 131. v. 1), are un copil minor la întreținere. Astfel, instanța de apel a constatat că, inculpatul Proca Pavel nu a mers pe calea corijării, este dispus să comită sistematic infracțiuni și a conchis că trebuie să poarte răspundere penală pentru faptele săvârșite.

Norma art. 172 alin. (1) din Codul penal stabilește unica sancțiune penală sub formă de închisoare de la 3 la 5 ani.

Având în vedere, că sancțiunea normei penale imputate lui Proca Pavel prevede unica categorie de pedeapsă sub formă de închisoare, instanța de apel a considerat oportun de a-i stabili inculpatului pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, deoarece prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01.02.2018, Proca Pavel a fost condamnat în baza art. 287 alin. (1) și art. 349 alin. (1¹) Cod penal, la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni, pentru fapte prejudiciabile comise la data de 04.07.2016, adică până la săvârșirea infracțiunii în prezenta cauză, care a fost comisă la data de 04.08.2016, și execută pedeapsa începând cu data de 21.12.2017, când a fost reținut direct din sala de judecată, fiind pronunțată sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 21 decembrie 2017, modificată prin

decizia Curții de Apel Chișinău din 01.02.2018, urmează a fi aplicabile prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal.

6. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recursuri ordinare de către:

6.1 Procuror, la 16 noiembrie 2018, care solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea ce ține de individualizarea pedepsei și neîncasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 9.898 lei, cu remiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului ordinar invocă:

- instanța de apel verificând cauza sub aspectul legalității pedepsei penale, urma să dea răspuns dacă aceasta a fost aplicată de către prima instanță în limitele prevăzute de lege, avându-se în vedere nu numai sancțiunile normelor penale speciale, ci să țină cont de toate prevederile ce reglementează pedeapsa penală, individualizarea pedepsei, precum și alte criterii ce țin de tratamentul juridic penal;

- la aplicarea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea comisă, ambele instanțe de judecată nu au acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, deoarece în speță incorect s-a ajuns la concluzia stabilirii pedepsei de 3 ani 6 luni închisoare, fără a se ține cont de starea de recidivă în care a fost săvârșită infracțiunea de către inculpat, prin urmare reeducarea și corijarea ultimului se poate realiza stabilindu-i termenul de pedeapsă solicitat de procuror în cererea de apel;

- ambele instanțe de judecată la stabilirea pedepsei lui Proca Pavel, urmau să țină cont că prin acțiunile sale acesta a atentat la inviolabilitatea sexuală a persoanei, infracțiune ce are o profundă semnificație antisocială, care generează repercusiuni deosebit de dăunătoare pe plan social;

- soluția instanței de apel de respingere a solicitării încasării cheltuielilor judiciare contravine prevederilor art. 227 alin. (1), (3), art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că inculpatul suportă cheltuielile judiciare;

- obligația inculpatului condamnat de a suporta cheltuielile judiciare este principială, devreme ce săvârșirea infracțiunii atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, inclusiv pentru a i se aplica infractorului pedeapsa de a suporta cheltuielile judiciare ce-i revin acestuia în principal;

- a fost abrogat alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, prin ce se atestă intenția legiutorului de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului;

- trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului intră în contradicție cu prevederile art. 16 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 10, Cod de procedură penală.

6.2 Avocatul Marinescu Dumitru în numele inculpatului, la data de 26 noiembrie 2018, care solicită casarea acestora, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, care a admis o eroare gravă de fapt prin condamnarea lui Proca Pavel.

În motivarea recursului ordinar apărătorul indică argumente identice cu cele invocate în apel.

6.3 Inculpat, la data de 22 noiembrie 2018, care solicită casarea acestora și eliminarea tuturor încălcărilor admise la caz, cu analiza promptă a probatoriului și

numirea unei pedepse mai blânde, cu aplicarea prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală.

În motivarea recursului ordinar inculpatul indică argumente similare cu cele invocate în apel, subsidiar menționând că execută arest fără temei, în condiții inumane, din care motiv sunt incidente aplicarea prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, inculpatul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către procuror, menționând că nu este vinovat de comiterea infracțiunii, fiind admise erori în prezenta speță și ilegal se află în arest mai mult de 1 an și 8 luni.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora ca fiind vădit neîntemeiate, din următoarele considerente:

Pornind de la dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, se relevă că instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent.

Cu referire la recursul declarat de către procuror

În prezenta speță, reieșind din recursul declarat de procuror se atestă că, acesta îl întemeiază în baza pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, unde se stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, invocând următoarele cazuri de casare incidente, în opinia acestuia, în prezenta cauză și anume: *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Totodată, Colegiul penal constată din recursul declarat, că recurentul nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și nici încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite, invocând dezacordul cu stabilirea inculpatului a unei pedepse cu închisoare pe un termen de 3 ani pentru infracțiunea săvârșită, considerând că acestuia urmează a-i fi stabilit un termen mai mare de pedeapsă, criticând în același timp și respingerea solicitării de încasare a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor medico-legale din contul vinovatului.

Referitor la temeiul de casare, invocat de procuror și stipulat la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, precum că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, Colegiul penal statuează, că acest temei pentru recurs, în prezenta speță nu s-a confirmat. La acest capitol, instanța de recurs menționează că, prin apelul declarat de către procuror, acesta a invocat ca argumente de bază

dezacordul cu aplicarea în privința inculpatului a unui termen minim de pedeapsă cu închisoare, fără a se ține cont de starea de recidivă periculoasă în acțiunile vinovatului, considerând că scopul pedepsei penale nu va fi atins, precum și dezacordul respingerii solicitării de a încasa cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor medico-legale la caz, adică chestiuni asupra cărora urma să se expună instanța de apel. În cele din urmă, verificând dacă instanța de apel s-a pronunțat asupra criticilor invocate de apelant și dacă hotărârea adoptată conține concluzii întemeiate asupra considerentelor sale, în viziunea Colegiului, această instanță nu a neglijat prevederile alin. (5) art. 414 Cod de procedură penală, fiind oferite răspunsuri la argumentele esențiale, care au și constituit fondul apelului. Deși, instanța de apel a preluat în hotărârea sa, raționamente ale primei instanțe referitor la aplicarea pedepsei inculpatului și respingerii solicitării de încasare a cheltuielilor judiciare, Colegiul penal apreciază acest fapt, ca unul ce nu contravine considerentelor Curții Europene și anume în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. (*Garcia Ruis c. Spaniei, Heile c. Finlandei*). Astfel, instanța de recurs consideră, că hotărârea contestată corespunde cerințelor prevăzute la alin. (8) art. 417 Cod de procedură penală, cuprinzând temeuri de fapt și de drept, ce au dus la respingerea apelului declarat de către acuzatorul de stat.

Totodată, în urma studiului lucrărilor dosarului, în opinia Colegiului penal nu și-a găsit confirmarea nici temeiul pentru recurs invocat de către recurent și prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în prezenta speță, deoarece instanțele de fond și-au motivat întemeiat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului, fără a fi admise careva erori în acest sens, stabilind în privința acestuia o pedeapsă echitabilă pentru fapta comisă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Opozant celor invocate de recurent la capitolul efectuării unei individualizări eronate a pedepsei aplicate în privința inculpatului, care nu va atinge scopul pedepsei penale, instanța de recurs relevă că, în cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

În același rând, instanța de recurs menționează că, conform alin. (1) art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o

pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului Cod. Așadar, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare, și reeducare a condamnatului, și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane. Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Deci, instanța de judecată trebuie să aleagă și să aplice acel tip, și acea mărime a pedepsei care vor fi cele mai eficiente pentru atingerea scopului legii. Pedeapsa mai aspră, în limitele prevederilor articolului, poate fi stabilită numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului scontat.

Sanțiunea art. 172 alin. (1) Cod penal, în baza căruia inculpatul a fost condamnat, prevede pedeapsă cu închisoare de la 3 la 5 ani. Această infracțiune, clasificându-se ca mai puțin gravă, potrivit alin. (3) art. 16 Cod penal. Astfel, instanța de recurs notează că, sanțiunea infracțiunii imputate inculpatului prevede doar un tip de pedeapsă și anume cea cu închisoare.

La stabilirea termenului pedepsei inculpatului, instanțele de fond au reținut că, la caz circumstanțe atenuante, precum și circumstanțe agravante ce ar influența asupra pedepsei nu s-au constatat, însă în raport cu gravitatea faptei prejudiciabile săvârșite, s-a ținut cont de unele împrejurări în favoarea inculpatului și anume conduita bună a acestuia în ședința de judecată și existența unui copil minor la întreținere, însă pe de altă parte s-a învederat și faptul că inculpatul are antecedente penale nestinse, precum și faptul că a comis crima imputată în stare de recidivă simplă, respectiv având în vedere toate aceste împrejurări instanțele au considerat oportun de a stabili lui Proca Pavel pedeapsă în limitele prevăzute de lege și anume de 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. Totodată, inculpatului în prezenta speță i-au fost aplicate și prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal, deoarece ultimul este vinovat și de comiterea altor infracțiuni săvârșite înaintea de pronunțarea sentinței în prezenta cauză, fiindu-i stabilită o pedeapsă definitivă de 3 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În acest context, instanța de recurs menționează că, în cauza deferită judecării nu s-a constatat existența recidivei periculoase, precum a invocat în apel procurorul, fiind prezentă recidiva simplă, însă acest fapt nu obligă instanțele de judecată de a stabili limite mai mari de pedeapsă cu închisoare, așa cum prevede dispoziția alin. (2) art. 82 Cod penal.

Având în vedere toate circumstanțele cauzei în cumul, ținând cont de principiul umanismului, prevăzut de art. 4 Cod penal, cât și de prevederile art. 61 alin. (2) Cod

penal, instanța de recurs consideră că, instanțele de fond au efectuat o individualizare corectă a pedepsei stabilite inculpatului, ce corespunde normelor legale și va atinge scopul de corectare și reeducare a acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea altor persoane, iar solicitarea recurentului privind aplicarea pedepsei cu închisoare pe un termen mai mare, în privința lui Proca Pavel, este una nejustificată.

Criticile procurorului în partea ce se referă la dezacordul cu respingerea încasării cheltuielilor judiciare în sumă de 9.898 lei din contul inculpatului, Colegiul penal consideră că, acestea sunt neîntemeiate, deoarece instanțele de fond corect au ajuns la concluzia că cheltuielile date urmează a fi puse în sarcina statului.

La acest capitol, Colegiul menționează că, prima instanță la adoptarea sentinței a ajuns la concluzia că, rapoartele de expertize judiciare efectuate la caz, au fost utilizate în sensul art. 93 alin. (2) pct. 2) și 7) Cod de procedură penală în calitate de probe și care au fost puse la baza acușării inculpatului, respectiv aceste cheltuieli judiciare urmează a fi suportate de ordonatorul expertizelor din mijloacele alocate pentru efectuarea acestora din bugetul alocat. La rândul său, instanța de apel a specificat, reieșind din prevederile art. 227 și 229 Cod de procedură penală, că legea nu prevede expres că condamnatul urmează să suporte cheltuielile judiciare, legate de efectuarea expertizei.

Astfel, Colegiul penal consideră întemeiate concluziile instanțelor de fond, în partea ce se referă la respingerea cerințelor procurorului de a încasa cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor în cauza dată, din contul inculpatului, deoarece acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției făptuitorului în comiterea infracțiunii imputate, cheltuieli ce au fost trecute în contul statului.

Instanța de recurs notează că, normele procedural penale, în vigoare la momentul efectuării expertizelor, nu prevedeau expres achitarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor obligatorii, cheltuieli ce se făceau din contul statului.

Argumentele procurorului în susținerea solicitării de a încasa cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare din contul inculpatului, nu pot fi reținute, deoarece modificările în dispoziția alin. (2) din art. 143 Cod de procedură penală sunt în vigoare din data de 09.02.2018, iar legea procedural penală nu are efect retroactiv, ținând cont de prevederile art. 3 Cod de procedură penală, care stipulează că, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Așadar, se relevă că efectuarea expertizelor la caz, sunt acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acușării, fiind achitate din bugetul statutului în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea efectuării expertizelor, cheltuieli, care odată cu modificarea legii procesuale nu pot fi încasate de la inculpat.

Ținând cont de cele expuse mai sus, Colegiul statuează că în prezenta speță nu și-au găsit confirmarea temeiurile pentru recurs invocate de către procuror, prin prisma pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, iar criticile invocate sunt vădit neîntemeiate, respectiv recursul ordinar declarat este inadmisibil.

Cu referire la recursurile declarate de către inculpatul Proca P. și avocatul acestuia Marinescu D.

Pornind de la recursul ordinar declarat de către apărătorul inculpatului, Colegiul penal atestă că, acesta indică în conținut incidența la caz a temeiului de casare prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, totodată criticând soluțiile instanțelor de fond în partea ce se referă la stabilirea vinovăției inculpatului și anume neconfirmându-se în opinia lui latura obiectivă a infracțiunii imputate lui Proca Pavel, semnalând astfel și cazul de casare stipulat la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, adică nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

De asemenea, reieșind din conținutul recursului declarat de către inculpat, acesta își expune dezacordul cu constatarea vinovăției sale, respectiv Colegiul întrevade, la fel, semnalarea de către ultimul a pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, ca temei de casare.

Referitor la temeiul invocat de apărător în fața instanței de recurs, prin prisma pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează că, această normă procesuală, de fapt, stipulează 5 cazuri de casare, după cum urmează:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii;
- dispozitivul hotărârii este expus neclar;
- instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Însă, reieșind din textul recursului declarat nu se atestă și nici nu se întrevade o careva argumentare sub aspectul prezenței vreunui temei pentru recurs din cele prevăzute la norma procesuală enunțată mai sus. Respectiv, invocarea normei menționate ca temei pentru recurs, Colegiul penal o apreciază ca fiind una formală și nemotivată, ceea ce este inadmisibil la declararea recursului ordinar.

Cu toate că, autorul recursului nu a indicat și nu a motivat care din cazurile prevăzute la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală a fost admis ca eroare de drept la judecarea cauzei în ordine de apel, analizând hotărârea contestată a instanței de apel, Colegiul reiterează că, în prezenta speță instanța ierarhic inferioară și-a motivat decizia în concordanță cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel aceasta cuprinzând temeiurile de fapt și de drept ce au dus, la respingerea apelurilor declarate în prezenta cauză, fiind motivată just adoptarea unei asemenea soluții. Totodată, Colegiul penal atestă că, instanța de apel a respectat și prevederile art. 414 Cod de procedură penală, expunându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel și prin hotărârea sa a oferit răspunsuri plauzibile și argumentate asupra acestora, în coraport cu circumstanțele stabilite în prezenta speță, ce au fost verificate în ședință de judecată. Prin urmare, instanța de recurs conchide

că, temeiul pentru recurs invocat de recurent și prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală nu și-a găsit confirmarea în prezenta speță.

Cu referire la incidența temeiului pentru recurs prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care de fapt este semnalat în speță de către inculpat și apărătorul său, Colegiul penal menționează că acest temei pentru recurs este aplicabil atunci când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele infracțiunii, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Potrivit lucrărilor dosarului se constată că, inculpatul a fost învinuit, recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 172 alin. (1) Cod penal și anume – satisfacerea poftei sexuale în forme perversă, săvârșită prin constrângere psihică a persoanei.

În cauza supusă judecării Colegiul notează că, prima instanță în hotărârea adoptată a făcut o analiză amplă a probelor administrate la caz, în raport cu învinuirea înaintată inculpatului, oferind răspunsuri argumentate la criticile esențiale invocate de către partea apărării, care de altfel au fost similare și în procedurile de apel și recurs ordinar. Prin urmare, dat fiind faptul că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, astfel corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului, în săvârșirea infracțiunii imputate. Atât instanța de apel, cât și cea de recurs ordinar nu au avut temeiuri de a devia de la concluziile menționate în sentința de condamnare.

Subsidiar la concluziile instanțelor de fond, Colegiul penal relevă că, potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Din sumarul recursurilor, se reține că unul din argumentele de bază ale acestora este că probele administrate la caz nu confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța de recurs în urma verificării hotărârilor judecătorești contestate, consideră că instanțele de fond întemeiat au reținut ca probe ce confirmă vina inculpatului declarațiile părții vătămate Xxxxx, din care rezultă că la data de 04.08.2016, aflându-se într-o locuință unde a fost adusă de către inculpat, fiind amenințată de către acesta cu violență, a întreținut rapoarte sexuale în forme perverse.

Declarațiile părții vătămate, coroborează cu declarațiile martorilor Zorcova Ecaterina, care a confirmat că partea vătămată i-a comunicat că inculpatul, cu care au făcut cunoștință la data de 04.08.2016 a violat-o (f.d. 234-236 v. 1). De asemenea, martorul Vogouman Marina, care este și mama victimei a relatat despre starea fizică și psihică a ultimei, după ce inculpatul a adus-o acasă, ulterior fiica i-a relatat despre cele întâmplate, confirmând că a fost amenințată și impusă de a satisface pofta sexuală a inculpatului (f.d. 223-225 v. 1).

Reieșind din raportul de expertiză psihiatrico-legală și constrângere medicală nr. 801a din 06.09.2016 (f.d. 81-83 v. 1), partea vătămată a avut suferințe psihice în urma acțiunilor infracționale ale inculpatului.

De asemenea, în cadrul urmăririi penale a fost efectuată confruntarea între inculpat și partea vătămată (f.d. 51-57 v. 1), unde ultima și-a menținut declarațiile, care au fost constante, coroborând inclusiv cu cele date în fața judecătorului de instrucție.

Mai mult ca atât, însuși inculpatul Proca Pavel în declarațiile sale a recunoscut faptul că, a întreținut raport sexual în formă perversă cu partea vătămată, invocând versiunea că a fost benevol.

Având în vedere cumulul de probe menționat și reținut de către instanțele de fond, Colegiul penal consideră că, acestea întemeiat au ajuns la concluzia despre vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (1) Cod penal.

Pe de altă parte, raportat la criticile invocate de inculpat și apărătorul său în recursurile declarate, Colegiul constată că acestea se referă în bună parte doar la chestiunea de apreciere a probelor.

Elocvent în acest sens, se impune precizarea că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organul de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile în proces, se concentrează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale, iar convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv. Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după pertinența, concludența, veridicitatea și utilitatea acestora și toate probele în ansamblu lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării acestora.

Însă, cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs reiterează că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, aceasta fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond.

Din atare considerente, Colegiul penal nu va analiza și verifica probele administrate în cauză. În speța deferită judecării nu s-a constatat discrepanța între cele reținute de instanțele de fond în vederea condamnării inculpatului și conținutul real al probelor sau ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții, decât cea pe care materialul probator o redă.

De altfel, simplul fapt că pot exista două puncte de vedere distincte cu privire la modul de apreciere a probelor nu este un motiv suficient și plauzibil pentru a dispune rejudecarea unei cauze penale, după cum solicită recurentul.

Rezumând în ansamblu probele administrate, Colegiul penal statuează că, nu se constată prezența a careva dubii privind vinovăția inculpatului Proca Pavel, în

săvârșirea infracțiunii imputate, iar în acțiunile acestuia fiind prezentă inclusiv și latura obiectivă a infracțiunii imputate.

Totodată, Colegiul penal apreciază ca tardive aserțiunile recurentului în partea ce se referă la incidența aplicării prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, pe motiv că a fost deținut în stare de arest în condiții inumane. La criticile menționate, instanța de recurs precizează că, acestea nu au fost invocate pentru a fi puse în discuție în prima instanță și în ordine de apel, fiind semnalate abia la etapa recursului ordinar, ceea ce este inadmisibil, ținând cont de prevederile alin. (2) art. 427 Cod de procedură penală.

În virtutea raționamentelor expuse mai sus, constatând că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanțele de fond în privința inculpatului Proca Pavel, nu se constată prezența a careva dubii privind vinovăția ultimului, în săvârșirea infracțiunii imputate, iar acțiunile acestuia sânt incidente elementelor infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (1) Cod penal, respectiv temeiul pentru recurs invocat și stipulat la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea în prezenta speță.

Din considerentele expuse, Colegiul penal apreciază argumentele invocate în recursurile declarate ca nefondate, deoarece nu sunt incidente în speță cazurile de casare la care au făcut referire inculpatul și apărătorul său, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate și se impune, astfel, concluzia privind inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate, ca fiind vădit neîntemeiate.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, de către inculpat și de către avocatul Marinescu Dumitru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui **Proca Pavel Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 14 martie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Victor Boico

Nadejda Toma